

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1961

BRNO 1962

Jahre 1961 durchführte, konnte eine starke Befestigung der Burgwalle festgestellt werden.

Sídliště volutové kultury a z mladšího období římského císařství v Kravařích-Koutech.

Jaroslav Král

Tab. 32.

Pracovník Ústředního ústavu geologického Dr. Macoun upozornil opavskou expozituru Archeologického ústavu ČSAV, že v západní stěně příležitostně otevřené pískovny v Kravařích - Koutech /okr. Opava/ je porušené pravěké ohniště.

Pískovna leží východně od posledních domků osady Kouty, nyní spojené v jeden správní celek s Kravařemi, těsně při jižním okraji silnice Opava - Ostrava. Mírně k jihu skloněná terasa nad záplavovými loukami s mrtvými rameny řeky Opavy byla pro pravěká osídlení velmi vhodná. Podmínky pro zjišťovací výzkum zde byly příznivé. Ornice zůstala po skrývce buldozerem zachována v síle 10 až 15 cm. Nasadala na žlutohnědou, místy rezavě zbarvenou spraš o mocnosti 40 cm. Pod ní byla nízká vrstva žlutozeleného slínu a dále mohutné vrstvy štěrkopísku. Objekty se rýsovaly ve žlutohnědé spraši světlým, popelovitě šedým zásypem, který byl zřetelný pouze při určitém stupni zvlhnutí povrchu. Na ploše téměř 320 m² jsme odkryli dolní části pěti pecí, třináct mělce zahloubených objektů a dvěstědvánáct kúlových jamek.

Pece měly tvar téměř pravidelných čtyřúhelníků se zaoblenými rohy, o délce stran průměrně jeden metr. Od žlutohnědé spraše se zřetelně odlišovaly červeně propálenými stěnami a poněkud tmavší barvou popelovitého zásypu, promíšeného dřevnými uhlíky. Většina z nich měla dno vydlážděné křemencovitými valouny, které byly žárem rozpraskány. Pece č. 2, 3, a 4 měly v těsné blízkosti jednoho rohu z vnější strany zapuštěný kůl.

Objekty byly rozličné velikosti, nepravidelných tvarů, oválné, čtyř- až mnohoúhelníkovité a vždy mělké. Jejich hloubka málokdy přesahovala 20 cm. Ve výplni jsme nacházeli střepy keramiky jak kultury volutové, tak pozdně římské, úštěpy i drobné nástroje z pazourku. Zásypy objektů byly světle popelovitě šedé stejně jako u všech kúlových jamek a jén nepatrně se odlišovaly od sterilního podloží.

Všechny kúlové jamky jsme pro kontrolu vybírali jen z jedné poloviny a teprve v závěru výzkumu po zaměření jsme zásypy odstranili docela. Blízkostí pramene jsme využili k proplavení všech kúlových jamek. Získali jsme zrnka obilí, drobné uhlíky a částice spálené mazanice.

Nálezy ukázaly, že plocha byla osídlena lidem s mladší fází volutové kultury a pak až na sklonku mladšího období římského císařství. Osídlení bylo velmi intenzivní a vždy trvalo poměrně dlouho a v několika etapách. Z keramiky obou kultur se dochovaly pouze střepy. Jen z objektu č. 2 bylo možno rekonstruovat

tři mísovité nádoby. Dvě z nich /obr.1,2/ jsou zhotoveny na kruhu, z jemně plavené šedé hlíny. /Rozměry: č. 1, výška 11 cm; průměr okraje 18,5 cm; č. 2 výška 12,5 cm; průměr okraje 19,5 cm./ Třetí mísovitá nádoba je zhotovena v ruce z hrubé hlíny ostřené ostrohraným křemenitým pískem.

Hustota a spleť kulových jamek zatím nedovolila bezpečné stanovení půdorysů obytných prostor. Doufáme však, že se o to budeme moci pokusit aspoň přibližně při zevrubném rozboru plánu celkové situace. Jsme si však vědomi, že v tom případě půjde pouze o vyspekulované možnosti.

Siedlung mit Volutenkeramik und aus der jüngeren römischen Kaiserzeit in Kravaře-Kouty. Auf Grund einer Meldung stellten Mitarbeiter der Expositur der AÜ ČSAV, Opava bei einer Rettungsaktion eine neue, bisher unbekannte Siedlung östlich der Gemeinde Kravaře-Kouty /Bez. Opava/ fest.

- - -

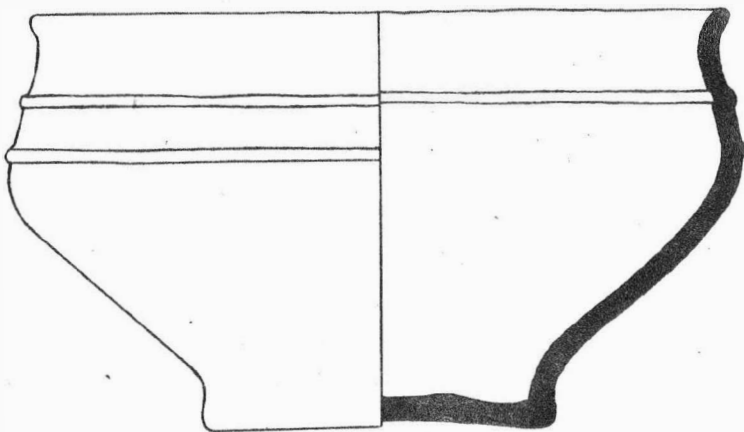
Objev železářské dílny z doby římské na sídlišti u Křepic, okr. Břeclav.

Ivan Peškař

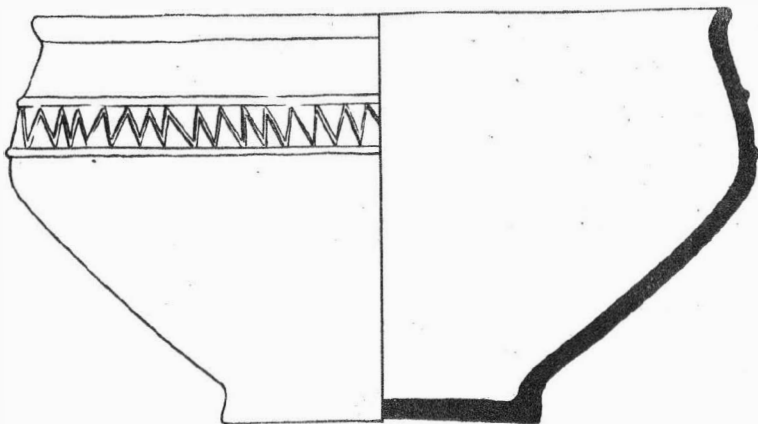
Tab. 33.

Výzkum sídliště z doby římské v trati "Záhumenice" v Křepicích u Hustopeč /okr. Břeclav/, z něhož byla ve třech etapách v letech 1958-1960 prozkoumána část o rozloze asi 7000 m²,^{1/} se v roce 1961 omezil pouze na záchrannou akci. Po jarní orbě se objevily na povrchu parcel č. 712 a 713 stopy zásypové vrstvy s materiálem z doby římské a naskytla se tak možnost odkryvu dalšího sídelního objektu bez zdlouhavého předběžného sondování. Asi 50m VJV od půdorysu chaty č.XV, objevené v r. 1960, byla otevřena plocha 555x505 cm, v níž se podařilo zjistit pozůstatky dalšího objektu. Šlo o stavbu poměrně pravidelného čtyřúhelníkového půdorysu se zaoblenými rohy a se šesti kulovými jamkami, zahloubenými na obvodu podlahy v šestiúhelníkovém schématu a rozmístěnými tak, že dvě byly ve středech kratších stěn a zbývající tvořily dvě protilehlé dvojice v delších stěnách. Všechny jamky byly nepravidelně kónicky dolů zúžené, měly ploché dno, jehož průměr se pohyboval mezi 18-22 cm a zasahovaly 26-50 cm pod úroveň podlahy. Jejich horní průměr měřil 33-42 cm. Udápaná hlinitá podlaha o rozměrech cca 365x340 cm, vodorovně upravená v hloubce 55-80cm pod dnešním povrchem svažujícího se terénu, poklesla u jižní dlouhé stěny mezi dvojicí kulových jamek do mísovité, 20cm hluboké prohlubně elipsovitého tvaru. V těsné blízkosti vedle zahloubené spodní části chaty u západního z dvojice kulů v jižní stěně byla pod ornici ve hloubce 20 cm pod povrchem odkryta skupina do červena opálených pískovců, o níž však nelze s jistotou říci, zda pochází ze stejného období jako chaty.

Po stavební stránce má tento objekt, orientovaný delší osou ve směru VSV-ZJZ, stejné znaky, jako jiné půdorysy stavení bez výklenkovitého rozšíření jedné z delších stěn a řadí se tak k první ze dvou variant čtyřúhelníkových chat, které zatím na moravských sídlištech z doby římské rozlišujeme.^{2/} Na rozdíl od předcházejících patnácti chat z osady u Křepic lze u nově objeveného objektu bezpeč-

2

1

1:2

Tab. 32. Kravaře-Kouty, okr. Opava. Sídlištní keramika z pozdní doby římské. Siedlungskeramik aus der späten römischen Kaiserzeit.

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1961.

Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Stalinovy sady 19/23.

Odpovědný redaktor: PhDr. et Dr. Sc. Josef Poulík.

Redaktoři : PhDr. Jiří Říhovský a PhDr. Anna Medunová.

Překlady: prom.hist R. Tichý a E. Tichá.

Kresby: B. Ludíková.

Na titulní stránce: Rozvinutý ornament stříbrného gombíku z hrobu 11
od 7. kostela.

Vydáno jako rukopis - 350 kusů - neprodejné.